

CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN TEATRE?

Și mai bune, și mai rele

Notațiile care urmează au fost culese în vremea de dinaintea deschiderii actualei stagiuni, așa încît s-ar putea ca unele dintre ele să fie depășite în momentul cînd vor apărea. Am socotit totuși utilă tipărirea lor, fie și numai pentru a vedea în ce măsură proiectele anunțate acum cîteva luni și-au găsit între timp concretizarea.

Constanța: Nostalgia antichității

După ce a schimbat în ultimii trei ani tot atîția directori, Teatrul Dramatic din Constanța pare să se fi stabilit la persoana actorului Titus Gurgulescu, sub a cărui conducere lucrurile încep să se așeze, în sfîrșit, pe un drum mai neted. A fost angajat un regizor permanent, Laurian Oniga, care funcționează și ca director artistic al instituției. Tot el este și autorul unor spectacole cu care teatrul speră să iasă (ori să intre) din nou în lumina interesului național; montării cu **Rinocerii** i-a urmat **Fata cinstită** de Goldoni, cu premiera anunțată și chiar ținută pe 21 iulie (scena constănțeană e activă și în perioada vacanțelor) și îi va urma **Cui i-e frică de Virginia Woolf?**. Trupeii alcătuite

din 19 actori i s-a promis și colaborarea cu alți regizori. Sînt „preconțați” Alexandru Dabija, Gelu Colceag, Tudor Mărăscu (titlurile n-au fost încă definitive) și, mai ales, Silviu Purcărete cu, eventual, **Thieste** de Seneca, spectacol care, se speră, va inaugura „seria nouă” a dispărutelor **Seri de teatru antic**. Directorul Gurgulescu vorbește cu entuziasm despre un posibil spațiu foarte nimerit pentru acest festival – o mică insulă din apropiere de Mamaia, unde s-ar putea construi un amfiteatru și chiar un hotel. Deocamdată, se caută sponsori...

Timișoara: Trei, Doamne, dar nu toate trei

La Teatrul Național din Timișoara birourile, ba chiar și coridoarele au fost zugrăvite și lambrisate, poate în speranța că, astfel adaptată, zicala „Schimbi locul, schimbi norocul” s-ar dovedi operantă. Pînă una-alta însă trupa se tot subțiază – au mai rămas 17 actori. Directorul, actorul Vladimir Jurăscu, explică necazurile prezente prin gafele directoratului trecut,

care ar fi lăsat moștenire un repertoriu dezorganizat, un ansamblu dezbinat și un public diminuat. Totuși, s-a scurs mai mult de un an de la plecarea lui Șerban Țoară... Un an în care Alexandra Gandi, regizoare angajată, a mai produs, în afara montării de absolvență **Matca** (recondiționată și re-prezentată în vederea selecției și la Festivalul „Caragiale” ediția 1993), un singur spectacol, **Nebuniile dragostei**, pe texte de commedia dell'arte, cu premiera în octombrie. Se mai are în vedere angajarea unei proaspete absolvente, regizoarea Mihaela Gaita, căreia însă nu i s-a văzut producția de diplomă. În perspectivă se contează pe colaborarea cu nora lui Michel Simon (da, răposatul actor francez), de origine româncă și de meserie... nu e prea clar ce; de asemenea, pe ademenirea lui Alexa Visarion, care promite o piesă americană. În rest, actori care tot pleacă, pleacă, pleacă...

La distanță de un etaj, Teatrul Maghiar „Csiki Gergely” trece, și el, prin chinurile prefacerii. Directorilor li s-a pierdut socoteala – să se fi schimbat, după '89, trei sau patru? Cel mai recent e un actor de 24 de ani, Demeter András, probabil cel mai tînăr cap de instituție din țară,

Ⓢ Angajare de clovn de M. Vișniec la Arad, regia: Ștefan Iordănescu

 Rinocerii de Eugen Ionescu la Constanța, regia: Laurian Oniga

care, dacă tot a venit, e hotărât să rămână. Și să facă treabă. Oricum, tăria de caracter și-a dovedit-o, într-o împrejurare nedemnă de comentarii. În dimineața stabilită pentru vizionarea spectacolului *Vicleniile lui Scapin*, realizat de Laurian Oniga (cu care teatrul a mai colaborat și va mai colabora), montare înscrisă în Festivalul „Caragiale”, două figurante, angajate cu contract pe spectacol, i-au pus în față alternativa „ori ne faci contract pe stagiune, ori nu jucăm!”. N-au jucat. Pe director l-a mîhnit însă cel mai mult faptul că restul distribuției le-a luat partea șantajistelor, după toate aparențele ca să-l „luxeze” pe el. Balcanismul nu ține cont de naționalitate.

Dintre cele trei scene timișorene, singur Teatrul German trăiește în normalitate – mai puțin, desigur, în privința numărului modic de spectatori. Experimentata și ambițioasa directoare Ildiko Jarcsek-Zamfirescu, unul dintre cei trei actori profesioniști ai trupei cu 13 componenți, plus trei studenți ai clasei de actorie în limba germană pe care o patronază teatrul, nu vrea să se dea bătută. Are un regizor angajat, Istvan-Andras Darida, lucrează și cu regizori invitați din Germania (unul a realizat în stagiunea trecută premiera pe țară cu *Guiskard* de Heinrich von Kleist, spectacol care avea să participe la Festivalul Kleist de la Frankfurt). Știe cu precizie datele

premierelor celor șase spectacole noi ale stagiunii '93-'94 și e foarte probabil că le va și respecta. Deci, se poate!

Arad: Cine tace, face

Despre Teatrul de Stat din Arad nu s-a auzit, în stagiunea trecută, aproape nimic. Cu netulburată liniște ardelenescă, directorul Ovidiu Cornea recunoaște că nu a prea avut cu ce se lăuda; de aceea a și tăcut. Ceea ce însă, adaugă, nu înseamnă că a stat degeaba: a adunat, prin tot felul de mici subterfugii, o zestre tehnică impresionantă pentru teatru, a pus la punct toate posibilele spații de joc și crede că poate privi senin spre noua stagiune, mai ales că acum „dispune” și de doi regizori permanenți, Ion Mânzatu și Ștefan Iordănescu. Cel din urmă semnează și premiera inaugurală a sezonului '93-'94, *Lungul drum al zilei către noapte* de Eugene O'Neill și va realiza și alte două spectacole: premiera pe țară *Ulyssimbad* de autoarea elenă Xenia Kalogeropolou și, probabil, *Viața e vis* de Calderón. „Probabil”, pentru că la Arad e mare lipsă de actori tineri și mai ales de actrițe tinere. Directorul a încercat să „momească” vreo câțiva absolvenți, dar nu a reușit să încheie nici un contract ferm. Dorința sa constantă este să reinvie la Arad defunctul Colocviu național al regizorilor, ce se ținea pe vremuri la Birlad. Știe că merge „la

concuranță”, dar perseverează cu răbdare. Așteptăm rezultatele.

Cluj: Banii n-aduc fericirea?

Și Naționalul clujean a ajuns la cel de-al treilea director postrevoluționar – actorul Dorel Vișan. Certurile din „sînul” colectivului par să se fi isprăvit, dar asta se datorează, dacă e să credem gurile slobode (adică libere), faptului că nimănu-i nu-i mai pasă ce și cît joacă la teatru, fiindcă toți joacă (și câștigă) la „Caritas”. Dintre cei doi regizori angajați, lucrează deocamdată doar Tudor Chirilă; Mihai Măniuțiu a cam uitat, se pare, drumul Clujului. Așa că se apelează la improvizatii și la invitații: Anton Tauf a montat prima premieră a noii stagiuni, *Mînuitorul de cadavre* de Alin Fumurescu, Adrian Lupu urma să „scoată” *Vizita bătrînei doamne*, cu Silvia Ghelan; era în pregătire și o piesă pentru copii. Oricum, subiectul principal de discuție sînt banii. Dorel Vișan se plînge că teatrul clujean primește o subvenție cu aproape un milion de lei mai mică decît alte Naționale. Să știe Ministerul Culturii ceva? Dar dacă, Doamne ferește, cade „Caritas”-ul?

ALICE GEORGESCU